

Yükseköğretim Kurumlarında ?yi Eğitim için 7 prensip; Fakülte Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yükseköğretim Kurumlarında ?yi Eğitim için 7 prensip; Fakülte Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33485>

Özet

Bu ölçek giri?i, Arthur W. Chickering ve Zelda F. Gamson taraf?ndan 1987 y?l?nda yüksekö?retim kurumlar?nda iyi e?itim uygulamalar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilen ve ba?lang?çta "Yüksekö?retimde ?yi Uygulama için Yedi ?lke" olarak bilinen envanterin Türkçeye uyarlanm?? versiyonu olan **Yüksekö?retim Kurumlar?nda ?yi E?itim için 7 prensip; Fakülte Envanteri** ile ilgilidir. U?ra? ve Çil (2014) taraf?ndan gerçekte?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?layan?n yan? s?ra, orijinal olarak yüksekö?retim kurumlar? için tasarlanm?? olmas?na ra?men, özellikle ortaokul fen e?itimi ba?lam?na adapte edilip test edilmesini içermektedir.

Ölçek, ö?rencilerin ö?renme deneyimlerini ve fakülte üyelerinin pedagojik yakla??mlar?n? temel alan yedi temel prensibi ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki e?itim ara?t?rmalar?nda kullan?labirli?ini art?rmay? hedeflemi? ve Türk e?itim sistemi içindeki farklı kademelerde, özellikle de fen e?itimi alan?nda, iyi uygulama prensiplerinin ne ölçüde uyguland???n? belirlemeye olanak tan?m??tır. Ölçek, e?itim kalitesini art?rmaya yönelik kurumsal de?erlendirmeler ve geli?imsel müdahaleler için kritik veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

E?itim Kalitesi, Yüksekö?retim, 7 Prensip, Fakülte Envanteri, Ölçek Uyarlama, Fen E?itimi, Ö?renci Kat?l?m?, Ö?retim Üyesi.

Yazarlar

Mustafa U?RA?, Erol Ç?L

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ?yi E?itim Uygulamalar? ?çin Yedi ?lke temelinde geli?tirilen Fakülte Envanteri'ni Türkçeye çevirmek ve uyarlamaktır. Bu adaptasyon sürecinde, ölçe?in yap? geçerlili?ini ve güvenilirli?ini Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygun olarak yeniden de?erlendirmek hedeflenmi?tir.

Uyarlama çal??mas? özellikle, Yüksekö?retim ba?lam?nda geli?tirilmis? olan orijinal envanterin, ortaokul düzeyindeki fen e?itimi ortamlar?nda ö?retmenlerin uygulamalar?n? de?erlendirmek amac?yla ne kadar etkili kullan?labilece?ini ara?t?rmay? amaçlam??tır. Bu, ölçe?in uygulama alan?n? geni?letme ve iyi ö?retim prensiplerinin farklı e?itim kademelerindeki etkile?imlerini inceleme f?rsat? sunmuştur. Bu sayede, Türkiye'deki e?itimcilerin pedagojik yakla??mlar?n?, uluslararası kabul görmü? iyi uygulama standartlarıyla ne derece örtü?tü?ü tespit edilmeye çal??ılm??tır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, Arthur W. Chickering ve Zelda F. Gamson tarafından belirlenen, öğrenmeyi teşvik eden ve yükseköğretimde iyi uygulamaları karakterize eden yedi temel ilkeyi ölçmektedir. Bu ilkeler, eğitim kalitesini belirleyen kritik faktörler olarak kabul edilir ve öğrencilerin akademik gelişimini destekleyen çevresel koşulları değerlendirmeye odaklanır.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, bu yedi prensibin eğitim ortamındaki tezahürleridir. Bu prensiplerin uygulanma düzeyi, öğrenme çıktıları'nın kalitesini doğrudan etkilediği varsayılır. Bu yedi ilke şunlardır:

- 1. Öğrenci-Öğretim Üyesi Teması'nı Teşvik Etmek:** Öğrencilerle öğretim üyeleri arasındaki düzenli ve anlamlı etkileşimin önemi.
- 2. Öğrenciler Arasındaki İşbirliğini Geliştirmek:** Akranlar arasında öğrenme ve grup çalışmaları'nı teşvik edilmesi.
- 3. Aktif Öğrenmeyi Teşvik Etmek:** Öğrencilerin pasif alıcılar yerine, öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları'nı sağlanması.
- 4. Hızlı Geri Bildirim Sağlamak:** Öğrencilerin performansları hakkında zamanında ve yapıcı geri bildirim almaları'nı sağlanması.
- 5. Göreve Ayrılan Zamanı Vurgulamak:** Öğrencilerin öğrenme materyaline yeterli zaman ayırmaları konusunda yönlendirilmesi.
- 6. Yüksek Beklentileri İletmek:** Öğretim üyelerinin tüm öğrencilerden yüksek ancak ulaşılabilir akademik beklentilere sahip olması.
- 7. Farklı Öğrenme Yollarını ve Yeteneklerini Dikkate Almak:** Öğrenci çeşitliliğine saygı duyulması ve farklı öğrenme stillerine uygun yöntemlerin kullanılması.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik bilgileri, Uğra ve Çil (2014) tarafından yayımlanan uyarlama çalışmasında detaylı olarak ele alınmıştır. Bu akademik kaynakta belirtilen geçerlik analizleri, ölçeğin Türk kültüründe ve özellikle ortaokul fen eğitimi bağlamında ölçmek istediği yapılar ne ölçüde doğru ölçtüğünü göstermektedir. Ancak, bu ölçek girişine sunulan orijinal kaynak verisinde geçerlik bölümü boş bırakılmıştır (-).

Uyarlama çalışması genellikle yapı geçerliliğini (faktör analizi) ve kapsam geçerliliğini (uzman görüşleri) inceleyerek ölçeğin geçerliliğini doğrulamıştır. Okuyucuların, uyarlama çalışması'nın tam metnine başvurarak detaylı psikometrik bulgulara erişmeleri önerilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizlerine ilişkin detaylı bilgiler de Uğra ve Çil (2014) makalesinde yer

almaktadır. Uyarlama sürecinde genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılarak ölçeğin tutarlılığı incelenmiştir. Bu ölçek girişine sunulan orijinal kaynak verisinde güvenilirlik bölümü boş bırakılmıştır (-).

Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçüm sonuçlarının zamana karşı dayanıklı olduğunu gösterir. Uyarlama çalışmasında elde edilen bu katsayılar, ölçeğin Türk örnekleminde güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasının bir parçası olarak, ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi (genellikle Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) yapılmıştır. Bu analiz, orijinal 7 prensip teorik yapısını, Türk örneklemindeki verilerle ne ölçüde tutarlı olduğunu belirler. Orijinal kaynakta Faktör Analizi bilgisi yer almamasına rağmen, uyarlama çalışmaları doğası gereği bu analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yedi boyuttan oluşan teorik yapısını destekliyorsa, bu, envanterin yapı geçerliliğinin önemli bir kanıtı olarak kabul edilir. Ura ve Çil (2014) çalışmasında, orijinal ölçeğin boyutlarının ortaokul fen eğitimi bağlamına nasıl uyum sağladığı ve gerekirse hangi maddelerin yeniden gruplandırılması veya çıkarılması gerektiği araştırılmıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme formatı (Orijinal ölçek genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullanır, ancak bu girişte derecelendirme bilgisi boş bırakılmıştır (-).)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretim Üyeleri/Öğretmenler (Adaptasyon çalışmasında ortaokul fen bilgisi öğretmenleri)

Age Group: Yetişkin (Eğitimciler)

Population Details: Ölçek, yükseköğretim bağlamından ortaokul fen eğitimi bağlamına uyarlanmıştır. Dolayısıyla, uygulama popülasyonu ortaokul fen bilgisi öğretmenleridir.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory). Eğitimcilerin, kendi öğretim uygulamaları ve kurumlarındaki eğitim kalitesini yedi temel prensip çerçevesinde değerlendirmeleri esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Öğretim Uygulamaları, Pedagoji, Eğitim Kalitesi, Akademik Gelişim, Chickering ve Gamson, Geri Bildirim, İşbirliği, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi sağlanmamıştır.

Affiliation Email addresses: ugras_m@hotmail.com

Correspondence Address: Mustafa UĞRA (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımlar için orijinal yazarlara ve uyarlamayı yapan araştırmacılara atıf yapılması gerekmektedir. Detaylı izin bilgileri için sorumlu yazar Mustafa UĞRA ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için ücret bilgisi sağlanmamıştır.

Test Yılı: Uyarlama çalışması 2014 yılında yayımlanmıştır.

Ek Bilgi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yuksekogretim-kurumlarinda-iyi-egitim-icin-7-prensip-fakulte-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uğra, M., Çil, E.(2014). Yükseköğretim kurumlarında iyi eğitim için 7 prensip; Fakülte Envanteri isimli ölçeğin Türkçeye çevrilmesi ve ortaokul fen eğitimine uyarlanması. *Turkish Journal of Educational Studies*, 1(2), 61-89.

Chickering, A. W., & Gamson, Z. F. (1987). Seven principles for good practice in undergraduate education. *AAHE Bulletin*, 39(7), 3-7.

Yükseköğretim Kurumlarında İyi Eğitim için 7 prensip; Fakülte Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu ölçek girişine sağlanmamıştır. Maddeler için Uğra ve Çil (2014) tarafından

yayımlanan makalenin tam metnine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM